

Senterpartiet
Hedmark

Resolusjoner 2024

Samledokument

Resolusjonkomiteen Hedmark Senterparti

1	Innhold	
2	Innstilling fra Resolusjonkomiteen	2
3	1. Energi i Innlandet	3
4	2. Nytt inntektssystem skal sikre like gode tjenester i hele landet.....	5
5	3. Mangfold i barnehagetilbudet!	6
6	4. Hvordan skal sykehusene i landet styres?	7
7	5. På vakt mot vold	8
8	6. Ny opplæringsmodell på Vg3 Landbruk	9
9	7. Vern av lisensjegere som offentlige tjenestemenn.....	10
10	8. Bærekraftig arealbruk.....	11
11	9. Beredskap inn i skolen	12
12	10. Resolusjonsforslag om forsvar og som innspill til Forsvarets langtidsplan	13
13	11. Økt nettkapasitet	14
14	12. Kraftproduksjon må komme lokalsamfunnene til gode	15
15	13. Strømnettet vårt er utdatert!	16
16	14. Økt energiproduksjon i Innlandet	17
17	15. Nisjebarnhagene skaper mangfold i barnehagetilbudet!	18
18	16. Resolusjonsforslag fra Ringsaker Senterparti om økning i sjølforsyning og	
19	matproduksjon	19
20		

21 Innstilling fra Resolusjonkomiteen

22 Innstilling fra resolusjonskomiteen i prioritert rekkefølge.

Prioritet:	Tittel:	Innsendt av:	Innstilling:
1	1. Energi i Innlandet	Resolusjonkomiteen	Innstilt behandlet
2	2. Nytt inntektssystem som skal sikre like gode tjenester i hele landet	Fylkestingsgruppa	Innstilt behandlet
3	3. Mangfold i barnehagetilbudet!	Resolusjonkomiteen	Innstilt behandlet
4	4. Hvordan skal sykehusene i landet styres	Hedmark SK	Innstilt behandlet
5	5. På vakt mot vold	Hedmark SK	Innstilt behandlet
6	6. Ny opplæringsmodell naturbruk	Fylkestingsgruppa	Innstilt behandlet
<-	7. Vern av lisensjegere som offentlige tjenestemenn	Kongsvingerregionen	Oversendes fylkestyret
<-	8. Bærekraftig arealbruk	Nord-Østerdalen	Oversendes fylkestyret
<-	9. Beredskap inn i skolen	Sør-Østerdalen	Oversendes fylkestyret
<-	10. Forsvaret og Haslemoen	Sør-Østerdalen	Oversendes fylkestyret
-	11. Økt nettkapasitet	Kongsvingerregionen	Avvises til fordel for resolusjon nr. 1
-	12. Kraftproduksjon må komme lokalsamfunnene til gode	Fylkestingsgruppa	Avvises til fordel for resolusjon nr. 1
-	13. Strømnettet vårt er utdatert!	Hedmark SUL	Avvises til fordel for resolusjon nr. 1
-	14. Økt energiproduksjon i Innlandet	Hedmarken	Avvises til fordel for resolusjon nr. 1
-	15. Nisjebarnhagene skaper mangfold i barnehagetilbudet!	Hedmarken	Avvises til fordel for resolusjon nr. 3
-	16. Økning i sjølforsyning og matproduksjon	Ringsaker	Avvises

23

24 **1. Energi i Innlandet**

25 **(samskrevet versjon av resolusjon nr. 11, 12, 13 og 14)**

26 Strøm er selve livsgrunnlaget i både dagens og morgendagens samfunn. I Innlandet har
27 vi flere problemstillinger knyttet til strøm, og disse er det viktig at vi tar tidlig tak i! For det
28 første ser vi at dagens kraftproduksjon er for liten til å møte morgendagens kraftbehov.
29 For det andre er kapasiteten på strømmettet sprengt, og har et sterkt behov for
30 oppgradering. For det tredje har ikke naturressursskatten blitt inflasjonsjustert, noe som
31 gir uheldig utslag for vertskommunene til kraftproduksjonen vår. Sist, men ikke minst er
32 det også viktig at vi ser på man kan minske forbruket, og finne alternative, effektive og
33 miljøvennlige løsninger som kan avlaste strømmettet og senke forbruket.

34 Vi ser på det som svært viktig at Innlandet øker sin strømproduksjon i takt med at
35 behovet og forbruket av strøm øker både i husholdninger og industri. Samfunnet er i en
36 elektrifiseringsfase og dette viser at behovet for energi er stort, og at strømproduksjonen i
37 fylket må økes. Vi må prioritere å forbedre eksisterende kraftproduksjon der det er
38 hensiktsmessig, og bygge ny energiproduksjon av fornybare kilder, som samtidig
39 minimerer inngripen i naturområder.

40 Strømmettet i Innlandet er utdatert. Innlandet har det dårligste hovedstrømmettet i Norge,
41 med høyeste spenning på 300kV og ledninger og transformatorer fra 1950- og 1960-
42 tallet. Selv om dette utstyret har lang levetid har Statnett selv gitt uttrykk for at det er på
43 tide at dette anlegget bør utskiftes. Når dette gjøres har Statnett i sin regionrapport for
44 2023 anslått at strømmettet vil ha 40% bedre kapasitet og 50% mindre tap på anleggene.
45 Hedmark Senterparti mener derfor det er på høy tid at strømmettet i hele fylket
46 oppgraderes til moderne standard, (med 420kV som høyeste spenning) med kapasiteten
47 til å håndtere morgendagens kraftbehov på en god og forutsigbar måte. Det er helt
48 essensielt at styringen av denne utbyggingen foregår fra politisk hold. I dag er det slik at
49 Statnett og Eidsiva er med og styrer prioriteringen på utbygging av strømmettet, i takt
50 med hva som er mest gunstig for seg. Strøm vil være bærebjelken i morgendagens
51 samfunn, og uten god tilgang på kraft vil industri og næring søke andre områder å
52 etablere seg, og investere. Med dette som bakgrunn mener Hedmark Senterparti at
53 utviklingen av strømmettet skal styres politisk med faglige råd i ryggen, slik at man sikrer
54 like gode og forutsigbare forutsetninger til næringsutvikling i hele fylket.

55 Skal man få en folkelig støtte til økt kraftutbygging er det viktig at produksjonen kommer
56 vertskommunene, og lokalsamfunnene til gode. Dette reguleres gjennom
57 naturressursskatten. Dette er en skatt som ble innført for at kommunen som ofret
58 naturområder til kraftproduksjon skulle tjene på næringen, som en slags
59 provisjonsordning. Denne godtgjørelsen er på 1,1 øre per kilowattime til kommunen, og
60 0,2 øre per kilowattime til fylkeskommunen. Den har vært lik siden den ble innført i 1997.
61 Dette betyr at på under 30 år har kommunene i praksis mistet halvparten av inntjeningen
62 sin i inflasjon. For å rettferdig godtgjøre kraftproduserende kommuner mener Hedmark
63 Senterparti at naturressursskatten skal inflasjonsjusteres. På denne måten sikrer man at
64 kraftproduksjonen kommer lokalsamfunnene til gode.

65 I tillegg til alt nevnt over er det viktig at man ser på muligheter til å spare inn strømbroken.
66 Hedmark Senterparti ønsker å støtte flere energieffektiviserings tiltak for å minske
67 strømforbruket. Dette lønner seg både økonomisk og miljømessig. Vi ønsker derfor å
68 støtte opp om tiltak for å energieffektivisere bygg, samt se på muligheter for å i større
69 grad ta i bruk bergvarme og fjernvarme som oppvarming i bygg.

70 Vi går en spennende tid i møte når det gjelder energi. Hedmark Senterparti vil gjøre
71 morgendagen for næringslivet og husholdninger trygt og forutsigbart. Et av de viktigste
72 virkemidlene vi har er å utvide kraftproduksjonen og nettkapasiteten så det står i stil med
73 etterspørselen vi møter i morgendagens Innlandet. Det er helt essensielt til å sikre seg
74 bred tilgang på energi når vi bor i et fylke på størrelse med Danmark, og det vil lønne seg
75 både økonomisk og sikkerhetsmessig.

76 Hedmark Senterparti vil:

- 77 • Øke kraftproduksjonen i Innlandet
- 78 • Sikre alle regioner god tilgang på strøm
- 79 • Oppgradere strømmettet og øke nettkapasiteten i hele fylket
- 80 • Sikre at alle utviklingsprosjekter er politisk styrt
- 81 • Inflasjonsjustere naturressursskatten for å bedre tilgodese vertskommunene
- 82 • Utvide beregningsgrunnlaget på naturressursskatten til å omfavne all
83 kraftproduksjon
- 84 • NVE skal få en betydelig økning i sin kapasitet til å behandle konsesjonssøknader
85 som omhandler kraftproduksjon

86 **Resolusjonkomiteen Hedmark Senterparti**

87 **2. Nytt inntektssystem skal sikre like gode tjenester i hele** 88 **landet**

89 Hedmark Senterparti vil jobbe for gode og rettferdige inntektssystem som sikrer
90 Innlandet og kommunene våre gode rammevilkår.

91 Nye inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner må justeres slik at de fører til
92 bedre fordeling og mulighet for å utvikle gode lokalsamfunn i hele landet. I «Nasjonale
93 forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027» står det at «regjeringa vil
94 legge til rette for busetting, næringsutvikling og eit godt tenestetilbod i bygd og by i heile
95 landet. Det er spesielt viktig å sikre at det blir lagt til rette for vekst og utvikling i område
96 med svak eller negativ utvikling i folketalet». Dette må vi kunne si gjelder Innlandet og
97 kommunene her og da må også det nye inntektssystemet speile det.

98 Rammetilskuddet til fylkeskommunene for 2024 er beregna ut fra det nye
99 inntektssystemet som ble lagt fram i «Kommuneproposisjonen» for 2024. Det kom
100 endringer som tok mer hensyn til vedlikeholdsbehov for fylkesveier og reiseavstander og
101 innbyggerkriteriet ble vekta ned. Det er svært store endringer fra anslaget på
102 fordelingsvirkninger som kom fram av kommuneproposisjonen og det som ble reelle
103 fordelingsvirkninger i statsbudsjettet.

104 I statsbudsjettet kom endelige fordelingsvirkninger på 29 mill. kroner for Innlandet, ned
105 fra 143 mill. kroner i kommuneproposisjonen. Dette er en forskjell på 114 mill. kroner, som
106 oppstår fra framlegginga av kommuneproposisjonen i mai, til statsbudsjettet blei framlagt
107 i oktober.

108 Rammetilskuddet til kommunene blir også sett på nå gjennom prosessen med nytt
109 inntektssystem for kommuner. Vi vil stå ovenfor de samme utfordringene her som fylket
110 har gjort. Omfordelingsmodellen for kommunene er kompleks, uoversiktlig og ble utvikla
111 tilbake på 1980-tallet. Inntektsmodellen klarer ikke på en rettferdig måte å fordele i
112 hensynet mellom de demografiske, geografiske og sosiokulturelle faktorene som i stadig
113 større grad påvirker kommunenes utgifter. Inntektssystemet må i større grad bli
114 rammefinansiert og mindre som stykkpris.

115 Innlandet har et stort distrikt med store avstander og lange verdikjeder og vi ønsker å
116 bidra til å legge til rette for grønn omstilling og økt bærekraftig verdiskaping som gir
117 lønnsomme arbeidsplasser. Det er også nasjonale forventninger til at «Gode
118 lokalsamfunn er grunnsteinar i ei bærekraftig utvikling, og det er viktig å motverke
119 sentralisering som svekkjer lokale tenester og tilbod. Levande distrikt er også avgjerande
120 for å sikre matproduksjonen og at jordbruksareala blir halde i drift.»

121 Disse forventningene ønsker vi på alle måter å møte, men da må vi ha rammer som gjør
122 at fylkeskommunen kan vedlikeholde fylkesveiene, opprettholde et godt videregående
123 skoletilbud og kunne satse på kollektivtransport også i Innlandet. Vi må sikre kommunene
124 våre rammer som gjør at de kan møte de demografiske utfordringene med gode skole-
125 og helsetilbud og en arealutvikling som legger grunnlag for verdiskaping.

126 **Fylkestingsgruppa**

127 **3. Mangfold i barnehagetilbudet!**

128 **(ny versjon av resolusjon nr. 15)**

129 Det viktig med et godt utbygget barnehagetilbud og god kvalitet i
130 barnehagene. Kommunale og private barnehager er en viktig del av
131 kommunens velferdstjenester til innbyggerne sine.

132 Senterpartiet erkjenner ansvaret for å sikre tilgjengelighet, kvalitet og
133 overholdelse av gjeldende regelverk for alle barn med behov for
134 barnehageplass. Folkevalgte jobber for at kommunen skal være gode attraktive
135 å bo i, også for småbarnsfamilier. Flere kommuner går så langt som å garantere
136 barnehageplass for alle. Dette er mulig takket være både kommunale og
137 private barnehager.

138 Kommunen som barnehagemyndighet, finansieringsmyndighet,
139 tilsynsmyndighet og barnehageeier forvalter en omfattende rolle i sektoren. I
140 Norge har samarbeidet mellom offentlige og private aktører en lang tradisjon,
141 og dette gjenspeiles også i barnehagesektoren, hvor omtrent halvparten av
142 barnehagene er kommunale og den resterende delen private. Senterpartiet
143 understreker viktigheten av de private barnehagene for å opprettholde
144 kapasitet, kvalitet og mangfold i barnehagetilbudet, både nå og i fremtiden.

145 Det er store svakheter i dagens finansieringssystem. Små barnehager opplever
146 økonomisk uforutsigbarhet og økonomisk press. Et økende antall kjøpes opp av
147 kommersielle kjeder hvor overskuddet kanaliseres ut av Norge. Senterpartiet
148 mener denne utviklingen viser behov for endringer i finansieringssystemet og
149 kommunenes styringsmulighet over lokal barnehagesektor. Senterpartiet vil
150 opprettholde et mangfold av barnehager. Samtidig må vi sikre at offentlig
151 finansiering går til barnas beste og ikke blir gjenstand for økonomisk
152 spekulasjon.

153 Det er viktig at barnehagene reelt er en del av lokalsamfunnet, der foreldre og
154 folkevalgte skal kunne kjenne barnehagens ledelse, styre og drift. Senterpartiet
155 ønsker ikke en utvikling der en stadig større andel av barnehagesektoren eies
156 av kommersielle konsern, men vi kan ikke gjøre dette til en kamp for
157 tilværelsen for de mindre nisjebarnhagene vi er så stolte over og som skaper
158 et mangfold i sektoren!

159 Senterpartiet er bekymret for at nye lovforslag vil fjerne den nasjonale retten til
160 økonomisk likebehandling av private og kommunale barnehager. Hvis
161 lovforslaget går igjennom så vil staten overføre en rekke oppgaver, ansvar og
162 risiko til kommunene, som kommunene må håndtere uten at det følger med
163 ekstra midler. Forutsigbarheten og langsiktigheten er truet i forslaget til
164 lovendringer som nå er lagt fram.

165 Nye reguleringer i barnehagesektoren må bygge på nasjonale regler som sikrer
166 jevn og høy kvalitet i tilbudet til barna, samt økonomisk likeverdig behandling
167 og valgfrihet for foreldre uten at det går på bekostning av mangfoldet i
168 barnehagetilbudet..

169 **Resolusjonkomiteen Hedmark Senterparti**

170 **4. Hvordan skal sykehusene i landet styres?**

171 Et flertall i Stortinget bestående av Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet vedtok i
172 2001 å innføre en Foretaksmodell for sykehussektoren i landet. Modellen innebar at
173 Staten overtok eierskapet av sykehusene fra fylkeskommunene gjennom statsforetak.

174 Etter at foretaksmodellen ble innført så viser det seg at loven om helseforetak mangler
175 det lovpålagte ansvaret som sykehusene tidligere hadde for alle pasienter som
176 behandles i spesialisthelsetjenesten, (Dagens Medisin, 2022).

177 Hedmark Senterparti registrer at modellen fører til konflikter blant annet mellom
178 avdelinger innenfor samme sykehus og kommuner i tilhørende sykehusregion.

179 I løpet av de siste 23 årene har helseforetaksmodellen vært gjeldende for styring av
180 sykehusene i landet. I mars 2023 la regjeringen frem utredningen om Fellesskapets
181 sykehus hvor strukturelle forhold er beskrevet (NOU 2023: 8, s. 18).

182 Utredningen viser at ekspertutvalget ikke har tatt stilling til hvordan sykehusene skal
183 organiseres og styres i landet.

184 Hedmark Senterpartiet er opptatt av at sykehusene i landet bør styres av det offentlige
185 med vekt på følgende prinsipper:

- 186 • statlig eierskap
- 187 • sterk regional, politisk og demokratisk styring med stedlig ledelse
- 188 • redusere markedstenkning og mindre bruk av innsatsstyrt finansiering

189 **Hedmark Senterparti henstiller til at regjeringen:**

- 190 • følger opp saken med en revurdering av hvordan sykehusene skal styres og
- 191 organiseres
- 192 • fullfører og legger frem på ny en utredning iht Hurdalsplattformen (s. 61) med
- 193 tilhørende kulepunkter.

194 **Hedmark Senterkvinner**

195 5. På vakt mot vold

196 Senterkvinnene er meget bekymret over voldsutviklingen og er opptatt av å finne tiltak
197 som forebygger vold og som hjelper de som har et problem med sinne og aggresjon.

198 Vold mot kvinner har fått spesielt stort fokus etter drapssakene som har skjedd på årets
199 første dager. Voldsalarm, besøksforbud og omvendt voldsalarm er tiltak som kan være
200 meget viktig for å unngå tragedier. Viktigst er likevel å forebygge en utvikling der
201 enkeltpersoner tyr til vold i ulike situasjoner. Dette er en prosess som foregår over lang tid
202 og derfor er det en ekstra stor bekymring over at voldsbruk i skolen/barnehage er
203 økende. Det er en samfunnsutfordring som må involvere både foreldre, ledelsen og
204 ansatte i barnehager og skoler, helsestasjon, barnevern, krisesenter, rustiltak, terapitilbud
205 og politi. Vi må sette inn flere og sterkere tiltak nå for å stanse morgendagens
206 voldsutøvere.

207 Problemet er meget sammensatt og fordrer koordinering av alle hjelpefunksjoner for
208 tidligst mulig fange opp de som trenger hjelp for å mestre og stagge sitt sinne og sin
209 aggresjon. Mange faktorer påvirker hva som utløser sinne og aggresjon. Spennet er stort.

210 Vi må anse dette som et folkehelseproblem og se det som alles oppgave å hjelpe
211 personer som viser tydelige faretegn. De må hjelpes med tiltak som kan rette de inn mot
212 en bedre adferd.

213 Senterkvinnene vil at:

- 214 • Voldsutøvelse må tas på alvor i alle sammenhenger hvor det oppstår og må få
215 konsekvenser for den som bruker vold
- 216 • Det må skapes holdninger i samfunnet om at tiltak mot vold må prioriteres
- 217 • Barn må lære at de kan møte utfordringer og konflikter i livet uten å bruke vold
- 218 • Det er viktig med tydelig klasseledelse i skolen og god balanse mellom en
219 tydelig, myndig og en omsorgsfull tilnærming fra personer i voldsutøvers nærhet
- 220 • Lærerne må få tilbake styringen i klasserommet og sikres en arbeidsplass hvor
221 de ikke utsettes for fysisk eller psykisk skade
- 222 • Det må satses mer på forebyggende tiltak og få flere yrkesgrupper inn i skolen
223 som kan avhjelpe ved utfordrende hendelser i skolehverdagen
- 224 • Hjelpemidlene som politi og hjelpeapparatet har i forbindelse med
225 partnerkonflikter må tas i bruk i mye større grad for å beskytte de som utsettes
226 for vold
- 227 • Risikovurderinger må utføres i alle saker med vold i nære relasjoner

228 **Hedmark Senterkvinner**

229 **6. Ny opplæringsmodell på Vg3 Landbruk**

230 I dag kan elever få agronomkompetanse gjennom Vg1 og Vg2 Naturbruk etterfulgt av
231 Vg3 Landbruk. Dette er en modell som gir gode muligheter til både teoretisk kunnskap
232 og praktiske øvelser, både ved naturbruksskolene og i kortere perioder med praksis hos
233 bønder med ulike produksjoner. Det siste året på Vg3 Landbruk med vekt på
234 driftsledelse og økonomi er svært viktig for de elever som senere skal bli bønder og
235 selvstendig næringsdrivende. Dette 3-årige løpet bryter imidlertid med
236 standardmodellen innen yrkesfag som er 2 år i videregående skole etterfulgt av 2 år som
237 lærling i en godkjent lærebedrift, før avlegging av fagprøve.

238 Hedmark Senterparti mener at dagens modell innen landbruksutdanning på
239 videregående nivå fungerer bra og gir elevene gode muligheter til praksis innen ulike
240 produksjoner og arbeidsoppgaver. Det vil også være svært uheldig å fjerne Vg3 med sine
241 læreplanmål, som ikke vil bli ivaretatt i en 2+2-modell.

242 I dagens landbruk vil det bli svært krevende å skulle skaffe tilstrekkelig antall
243 læreplasser slik at alle elever får tilstrekkelig variert praksisbakgrunn. Eget
244 opplæringskontor vil også måtte opprettes, og alt dette sammen med utgifter til
245 læreplasser vil kreve store ressurser, samtidig som det vil svekke driftsgrunnlaget ved
246 naturbruksskolene. Mangel på læreplasser kan medføre risiko for at elever ikke får
247 fullført påbegynt utdanning slik som planlagt.

248 Voksenagronomutdanningen er basert på dagens modell, og vil ikke kunne videreføres
249 om 2+2-modellen blir innført. Svært mange vordende gårdbrukere benytter seg av dette
250 populære utdanningstilbudet.

251 Både landbruket og samfunnet generelt står overfor store utfordringer der kompetanse
252 innen grønne fag blir helt avgjørende. Hedmark Senterparti mener det vil være et
253 tilbakeskritt for landbruksnæringa om dagens modell for agronomutdanning blir endret,
254 og fraråder derfor innføring av 2+2-modell.

255 **Fylkestingsgruppa**

256 **7. Vern av lisensjegere som offentlige tjenestemenn**

257 De fire store rovdyrene i Norge, og kongeørn har, streng beskyttelse etter nasjonale lover,
258 og den internasjonale Bernkonvensjonen. Av de store rovdyrene er det bare gaupe som
259 reguleres gjennom ordinær jakt. Jerv, bjørn og ulv har et strengere vern enn gaupe og
260 kan ikke forvaltes gjennom ordinær jakt som kvotejakt. Lisensfelling er en ordning hvor
261 ansvarlig myndighet fastsetter kvotene, og felling er hjemlet i en unntaksbestemmelse
262 i naturmangfoldloven.

263 Uttak av rovdyr er et betent tema som i flere tilfeller skaper stor konflikt mellom blant
264 annet jegere og ulike personer og grupper som ønsker vern av rovdyr. Dette konfliktnivået
265 har de siste årene vært økende. Senest i årets lisensjakt på ulv har vi sett en rekke
266 eksempler på at jegere blir hindret i sin oppgave, trakassering og trusler samt sabotasje
267 og skadeverk med mer.

268 Jegere som vil delta må registrere seg som lisensjegere i Jegerregisteret. Registreringen
269 som lisensjeger skjer for hver enkelt rovdyrtart det enkelte jaktår. Det er med andre ord en
270 begrenset gruppe jegere som er kvalifisert for denne jakten, og man har fra
271 myndighetene god kontroll og oversikt over hvem disse er.

272 Lovverket er dekkende for mye allerede pr i dag, men vi ser og at politiet har begrensede
273 mulighet og ressurser til å sørge for at lovlig besluttet jakt kan gjennomføres på en
274 hensiktsmessig og trygg måte. Både for de deltagende jegerne, og de berørte
275 lokalsamfunn. Senterpartiet ønsker derfor et sterkere vern av lisensfelling og lisensjegere.

276 Vi er i Norge stolte av allemannsretten og verner om denne. Hver enkelt skal ha lov og
277 rett til å benytte seg av utmarka. Midlertidige innstramminger på allemannsretten er ikke
278 veien å gå for å trygge lisensjegerne i sitt oppdrag for det offentlige, men bør kunne
279 vurderes i enkelttilfeller der dette synes nødvendig og hensiktsmessig.

280 For at det i framtiden skal være mulig å rekruttere, og sikre god sikkerhet for jegere til
281 uttak av rovvilt, krever Hedmark Senterparti at lisensjegere, når de deltar i lisensfelling,
282 gis samme beskyttelse som offentlige tjenestemenn i alle faser av
283 oppdragsgjennomføringen, jfr. straffelovens § 156.

284 **Kongsvingerregionen**

285 **8. Bærekraftig arealbruk**

286 Begrepet naturkrise har fått stort fokus i 2024 etter tv-program og artikler fra blant annet
287 NRK og etter at Norge i 2022 sluttet seg til FNs globale rammeverk for naturmangfold.
288 Det pekes i mediene på nedbygging av natur i et rasende tempo, og myndigheter som
289 ikke tar ansvar for å verne naturen.

290 I arealforvaltning er det flere interesser som kan komme i konflikt. Boligområder,
291 fritidsbebyggelse og næringsarealer kan gå på bekostning av landbruk, natur og friluftsliv
292 (LNF) og vice versa.

293 Kommunene sitter tettest på arealforvaltningen, og må veie alle hensyn opp mot
294 hverandre. For å sikre levende lokalsamfunn i hele landet må vi legge til rette for
295 utvikling, samtidig som vi tar vare på de kvalitetene naturen og lokalmiljøet har i dag.
296 Hedmark Senterparti mener det er viktig at summen av alle små og store inngrep blir
297 synliggjort samlet. Kommunene nedprioriterer ikke natur bevisst, men summen av alle
298 små inngrep blir ikke synlig nok i helhetsbildet.

299 For å finne arealer til næring, bør fokuset rettes mot bedre utnyttelse av eksisterende
300 infrastruktur og arealer, heller enn å ta hull på nye områder. Dette vil bidra til å begrense
301 nedbygging av natur som i dag står urørt.

302 Areal- og naturregnskap er et godt verktøy for kommunenes arealplanlegging. Det er et
303 kunnskapsgrunnlag som brukes for å synliggjøre faktisk og planlagt arealbruk, i tillegg til
304 å være et planleggingsverktøy for framtidig arealbruk.

305 Det vil på et overordnet nivå synliggjøre både behov og hvilke begrensninger som bør
306 settes når areal skal disponeres til nye formål, og er et verktøy alle kommuner bør ta i
307 bruk.

308 Lokalkunnskap, og drivkraft til utvikling av lokalsamfunn skal vi fortsette å bygge
309 oppunder. Hedmark senterparti mener at kommunene ved hjelp av egne arealregnskap
310 er best skikket til å ta avgjørelser om bruk av arealer innen sine kommunegrenser, og de
311 bør jobbe sammen med nabokommuner for å sikre felles forvaltning av fjellområder og
312 villrein.

313 I Senterpartiet har vi en stolt bondekultur, der vi ønsker å overlate eiendommene våre til
314 neste generasjon i like god og helst bedre stand enn da vi selv tok over. Hedmark
315 Senterparti vil at dette prinsippet også skal gjelde kommunene våre. Vi vil ta vare på
316 naturen, drive bærekraftig næringsutvikling og overlate vår kommune til neste
317 generasjon i minst like god stand som når vi tok over.

318 **Hedmark senterparti vil at**

- 319 • Vi tar vare på natur og arts mangfold i hele landet
- 320 • Kommunene skal ta i bruk arealregnskap i arealforvaltningen
- 321 • Vi skal ha lokal myndighet i arealsaker
- 322 • Det skal fokuseres på utbygging og fortetting av eksisterende næringsarealer og
323 hytteområder før man tar i bruk nye områder.
- 324

325 **Nord-Østerdalen**

326 **9. Beredskap inn i skolen**

327 I 2023 presenterte Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen, ledet av
328 Harald Sunde og Knut Storberget, rapporter som pekte på behovet for styrket beredskap.
329 Under et foredrag i Våler kommune understreket Harald Sunde fire nøkkelområder:
330 stormaktsrivalisering, teknologisk utvikling, klimaendringer og demografisk utvikling.

331 Hedmark Senterparti mener det er avgjørende å øke befolkningens beredskapskunnskap.
332 Vi foreslår å innlemme de fire kjerneområdene i Samfunnsfag ved landets videregående
333 skoler. Skoleeiere har allerede frihet innen dette faget ifølge Kunnskapsdepartementet,
334 og deler av temaene undervises det i allerede. Hedmark Senterparti oppfordrer derfor
335 fylkene som er skoleeiere til å igangsette denne prosessen, og ber Senterpartiet sentralt,
336 nå en del av regjeringen, om å støtte initiativet.

337 **Sør-Østerdalen**

338 **10. Resolusjonsforslag om forsvar og som innspill til**
339 **Forsvarets langtidsplan**

340 Hedmark Senterparti støtter anbefalingene både i Forsvarskommisjonen og
341 Forsvarssjefens Fagmilitære Råd om umiddelbare og vesentlige økte bevillinger til
342 styrkning av Forsvaret.

343 I Innlandet eksisterer det allerede en betydelig relevant militær og sivil infrastruktur som
344 vil være hensiktsmessig for Forsvaret å bygge videre på. Styrking av Forsvarets
345 kapasiteter i Innlandet vil være rasjonelt og gunstig både for Norges samlede
346 forsvarsevne og for forsvaret av Sør-Norge. Potensialet må derfor utnyttes.

347 Forsvarets etablissementer i Innlandet med tilhørende skyte- og øvingsfelt har i dag
348 marginal nødvendig infrastruktur både ift. dagens behov og den forventede økningen.
349 Gjenbruk av tidligere Haslemoen militærleir vil bidra til å sikre en samfunnsøkonomisk
350 gunstig løsning som igjen vil muliggjøre en raskere oppbygging av Hæren.

351 Hedmark Senterparti støtter planene om en felles rekruttskole på Terningmoen. Ved
352 Forsvarets økte tilstedeværelse i Sør-Østerdal forventer Hedmark Senterparti at
353 Haslemoen leir blir en del av de samlede ressursene for Forsvaret i Østerdalen.

354 Hedmark Senterparti støtter planene om å opprette en ny Brigade Sør. Naturlig
355 tyngdepunkt for denne vil være Sør-Østerdal regionen med leirene Rena, Terningmoen
356 og Haslemoen.

357 Hedmark Senterparti støtter en videre utvikling av Heimevernet, og fremmer forslag om
358 at det innføres en separat soldatutdanning innenfor rekruttskolen i kombinasjon med
359 fagutdanningen av mannskaper som i førstegangstjenesten skal tjenestegjøre innenfor
360 vakt og sikring.

361 **Sør-Østerdalen**

362 **11. Økt nettkapasitet**

363 Flere regioner i Innlandet står overfor en situasjon der det er uklart om det finnes
364 tilstrekkelig kraft til å møte behovet regionen har i dag og i nær framtid. Dette skjer fordi
365 deler av eksisterende næringsliv skal elektrifisere sin produksjon for å nå klimamål, eller
366 fordi de har vekstambisjoner som vil kreve mer energi. I tillegg har flere av regionene en
367 pågang av nye virksomheter som ønsker å etablere seg. I tillegg skal tungtransporten og
368 anleggsmaskiner elektrifiseres. Det er planer om etablering av ny fornybar energi-
369 produksjon flere steder, men det er også meldt om at det ikke er nettkapasitet til å ta imot
370 ny energi på dagens nett.

371 Dette skaper store utfordringer for flere regioner i Innlandet og er med på å begrense
372 vekst og utvikling i hele fylket. Det bidrar også til en ytterligere sentralisering. Dette gjør
373 det vanskelig for flere regioner å gjennomføre sine planer knyttet til vekst og utvikling,
374 noe som er mulig gjennom innbyggervekst, etablering av nye arbeidsplasser, og
375 dessuten en generell omstilling knyttet til bruk av mer fornybare energikilder.

376 Når det gjelder prognoser og framskriving av framtidig behov for energi, er det ulike syn
377 og sprikende kalkyler. Vindkraftutbyggings-aktører med betydelige finansielle muskler,
378 har over tid tegnet et bilde av stort behov for utbygging. Samtidig setter motstandere av
379 disse prosjektene fram helt andre påstander, og mener at behovsanalysene er ren
380 skremselspropaganda for å tvinge fram utbygging. I tillegg løper fortsatt debatten om
381 hvor mye kraft vi fører ut av landet, pris-smitte- problematikken eksisterer fortsatt, og det
382 er med andre ord krevende å skulle ta stilling til hvor stort det framtidige behov er i
383 virkeligheten.

384 I Innlandet er det i dag Statnett og Eidsiva som er med på å styre hvor det skal skje vekst
385 og utvikling. Det gjør de gjennom sine prioriteringer av hvor utbygging av nettkapasitet
386 skjer. For å øke både bosetting og nye arbeidsplasser, trengs det strøm. I dag har flere
387 regioner fått beskjed av Statnett om å redusere sine ambisjoner for vekst og utvikling, da
388 de ikke ønsker å utvikle nettkapasiteten til disse områdene. Framover vil det være tilgang
389 på energi og nettkapasitet som styrer hvor næringslivet etablerer seg, og hvor folk vil
390 bosette seg. Dermed sitter Statnett og Eidsiva med makten til å bestemme hvor veksten i
391 Innlandet skal skje. Dette er en rolle de ikke skal ha!

392 Det er behov for å øke nettkapasitet og tilgang på strøm i flere regioner i Innlandet, og det
393 er nødvendig å finne løsninger for å dekke dagens og fremtidens energi-behov. Samtidig
394 må vi sikre at de nødvendige utviklingsprosjektene er politisk styrt. Det er det politiske
395 nivået som skal sette føringer for hvor utvikling skal skje, og på den måten motvirke
396 sentralisering.

397 **Kongsvingerregionen**

398 **12. Kraftproduksjon må komme lokalsamfunnene til gode**

399 Norge har en kraft- og energikrise, og det er bred enighet om at kraftproduksjonen må
400 økes betydelig i årene som kommer. Dette er viktig for omstillingen fra fossil energi, for
401 arbeidsplasser og for at prisen på strøm ikke skal bli for høy for husholdningene.

402 Selv om Innlandet er en stor nettoprodusent av energi, er kapasiteten i nettet mangelfull.
403 Vi må derfor importere kraft til svært høye priser i perioder av året, samtidig som vi ikke
404 får utviklet eksisterende industri eller etablert ny industri, på grunn av manglende
405 nettilkobling. Dette går ut over lokale og regionale arbeidsplasser og ikke minst, folks
406 lommebøker.

407 Hedmark Senterparti mener det er viktig med økt kraftproduksjon og et styrket strømnett.
408 Men skal vi lykkes med dette, må kraftproduksjon komme lokalsamfunnene til gode i
409 større grad enn i dag. Stortinget vedtok i 1997 en naturressursskatt som tilgodeser
410 kommunene med 1,1 øre per kilowatttime og fylkeskommunene med 0,2 øre. Dette har
411 gitt viktige inntekter til lokalsamfunn over hele landet, og et styrket lokalt velferdstilbud.
412 Det har også vært viktig for å bygge folkelig støtte til vannkraftproduksjon.

413 Naturressursskatten har ikke vært inflasjonsjustert siden 1997 og dermed er
414 kompensasjonen som lokalsamfunnene får for å avggi natur, i realiteten halvert, mens
415 staten sitter igjen med en større del av kaken. Dette fremmer ikke folkelig støtte til
416 kraftutbygging.

417 Skal vi lykkes med å øke energiproduksjonen, er det viktig at naturressursskatten
418 inflasjonsjusteres slik at lokalsamfunnene får sin rettmessige del av verdiskapingen. I
419 tillegg må naturressursskatten utvides fra å kun gjelde vannkraft, til all fornybar kraft. At
420 kommuner og fylker også skal ha inntekter fra vindkraft, solkraft og annen
421 energiproduksjon, er helt i tråd med intensjonene til både naturressursskatten og
422 Senterpartiets politikk, nemlig at kraftproduksjon skal komme berørte lokalsamfunn til
423 gode.

424 På denne måten kan vi sikre Innlandet og Hedmark mer kraft og nettkapasitet som kan
425 skape nye arbeidsplasser i regionen, større inntekter til viktige velferdstjenester og
426 levelige strømkostnader til husholdningene.

427 **Hedmark Senterparti vil:**

- 428 • Inflasjonsjustere naturressursskatten som tilfaller kommunene og
429 fylkeskommunene, og utvide beregningsgrunnlaget fra vannkraft til all
430 kraftproduksjon.

431 **Fylkestingsgruppa**

432 **13. Strømnettet vårt er utdatert!**

433 I en stor og ustabil verden er tilgangen på kraft en helt essensiell bærebjelke i det norske
434 samfunn. Vi har lenge hatt gunstige energipriser og moderat energibehov i forhold til
435 effekten strømnettet i Innlandet kan frakte. Dette er ikke lenger tilfelle og Hedmark
436 Senterparti kan ikke sitte stille og se på.

437 Hovedstrømnettet i Innlandet ligger på 300kV som den dårligste regionen i Norge,
438 bestående av ledninger og transformatorer fra 1950 og 1960-tallet. Selv om utstyret har
439 teknisk lang levetid så er det så er det ifølge Statnett på tide med utskiftning. Det tas sikte
440 på å utvide til 420kV, som vil kunne håndtere et mye større kraftbehov på sikt. Statnett har
441 selv satt en periodeplan der arbeidet skal være ferdig i 2040. Det mener Hedmark
442 Senterparti er for lang tid når vi vet hvor raskt energibehovet vårt vokser i disse dager.
443 Hedmark og Oppland tjener på sin egen beredskap ved å oppgradere nettkapasiteten så
444 fort som overhode mulig!

445 Innlandet fylke sin beliggenhet er viktig for for flyten av strøm mellom sør og nord. Ved å
446 oppgradere linjene, vi man, fra et sikkerhetsperspektiv, være bedre forberedt til å
447 håndtere uforutsette problemer og stimulere til næringsutvikling og samtidig gi
448 eksisterende industri muligheten til å etablere seg i større grad. Når denne opprustningen
449 er ferdig vil man i det øyeblikket ha 420kV forsyningslinjer direkte fra Oslo til Sunndalsøra.
450 I tillegg til dette sier områdeplanen til Statnett at man da har 40% bedre kapasitet og 50%
451 mindre tap.

452 Framtidas energibehov øker for hver dag som går. Det bygges ut industri- og
453 næringsområder og alle aspekter ved livet vårt moderniseres og elektrifiseres. Det siste vi
454 vil er å takke nei til lovende industriprosjekter på grunn av mangel på kapasitet. De siste
455 årene har det vært stort fokus på energiproduksjon enten det gjelder vann, vind eller
456 kjernekraft. Det mange glemmer er at vi faktisk trenger nettkapasiteten til å frakte
457 energien dit det er behov for den. Skal man kunne følge utviklingen innen lokal industri
458 og næringsliv er man derfor nødt til å se på dette som en viktig sak fremover.

- 459
- 460 • Hedmark Senterparti vil forsterke overføringskapasiteten og forminske tapene på
461 strømnettet så langt det lar seg gjøre- det er både økonomisk og bærekraftig.
  - 462 • Hedmark Senterparti vil ruste opp hovedstrømnettet i Innlandet for å kunne frakte
463 420kV for å kunne stimulere nåværende og framtidige etterspørsler på strøm.
  - 464 • Hedmark Senterparti vil sørge for at hele regionen blir prioritert når arbeidet på
465 strømnettet begynner.

465 **Hedmark Senterungdom**

466 **14. Økt energiproduksjon i Innlandet**

467 Hedmark SP vil at energiproduksjon og nettkapasitet i innlandet skal og må økes.
468 Kommuner og fylkeskommune må aktivt bruke sine eierskap i produksjon og nett til å
469 påvirke for å få det til. Økt produksjon kan foregå i offentlig regi gjennom nevnte
470 eierskap, men også i privat regi.

471 Satsingen kan skje ved ulike tiltak å stimulere til opprusting av nett, mer fjernvarme som
472 avlaster nett, flere og bedre enøk-tiltak, investering i solcelle-parker samt biogass-
473 anlegg.

474 NVE må få en betydelig økning i sin kapasitet på å behandle konsesjonssøknader for ny
475 eller utvidet kraftproduksjon.

476 **Hedmarken**

477 **15. Nisjebarnhagene skaper mangfold i** 478 **barnehagetilbudet!**

479 I Norge er de aller fleste foreldre i arbeid fra barna er relativt små. Derfor er det viktig med
480 et godt utbygget barnehagetilbud og god kvalitet i barnehagene. Både kommunale og
481 private barnehager er en viktig del av kommunens velferdstjenester til innbyggerne sine.

482 Det er viktig at vi som Senterparti erkjenner ansvaret for å sikre tilgjengelighet, kvalitet og
483 overholdelse av gjeldende regelverk for alle barn med behov for barnehageplass.
484 Folkevalgte jobber for at kommunen sin skal være til for småbarnsfamilier og flere
485 kommuner går så langt som å garantere barnehageplass for alle. Dette er mulig takket
486 være alle våre barnehager, både private og kommunale.

487 Kommunen som barnehagemyndighet, finansieringsmyndighet, og tilsynsmyndighet og
488 barnehageeier forvalter en omfattende rolle i sektoren. I Norge har samarbeidet mellom
489 offentlige og private aktører en lang tradisjon, og dette gjenspeiles også i
490 barnehagesektoren, hvor omtrent halvparten av barnehagene er kommunale og den
491 resterende delen private. Senterpartiet understreker viktigheten av de private
492 barnehagene for å opprettholde kapasitet, kvalitet og mangfold i barnehagetilbudet,
493 både nå og i fremtiden.

494 Det er store svakheter i dagens finansieringssystem, der særlig små barnehager opplever
495 økonomisk uforutsigbarhet og økonomisk press, og der et økende antall kjøpes opp av
496 kommersielle kjeder. Senterpartiet mener denne utviklingen viser behov for endringer i
497 finansieringssystemet og kommunenes styringsmulighet over lokal barnehagesektor.
498 Senterpartiet vil opprettholde et mangfold av barnehager, samtidig som vi må sikre at
499 offentlig finansiering går til barnas beste og ikke blir gjenstand for økonomisk spekulasjon.

500 Det er viktig at barnehagene reelt er en del av lokalsamfunnet, der foreldre og folkevalgte
501 skal kunne kjenne barnehagens ledelse, styre og drift. Senterpartiet ønsker derfor ikke en
502 utvikling der en stadig større andel av barnehagesektoren eies av kommersielle konsern,
503 men vi kan ikke gjøre dette til en kamp for tilværelsen for de mindre nisjebarnhagene vi
504 er så stolte over og som skaper et mangfold i sektoren!

505 Vi er bekymret for at nye lovforslag vil fjerne den nasjonale retten til økonomisk
506 likebehandling av private og kommunale barnehager. Hvis lovforslaget går igjennom så
507 vil staten overføre en rekke oppgaver, ansvar og risiko til kommunene, som kommunene
508 må håndtere uten at det følger med ekstra midler. Forutsigbarheten og langsiktigheten er
509 truet i forslaget til lovendringer som nå er lagt fram.

510 Nye reguleringer i barnehagesektoren må bygge på nasjonale regler som sikrer jevn og
511 høy kvalitet i tilbudet til barna, samt økonomisk likeverdig behandling og valgfrihet for
512 foreldre.

513 **Hedmarken**

514 **16. Resolusjonsforslag fra Ringsaker Senterparti om økning**
515 **i sjølforsyning og matproduksjon**

516 Dagens sjølforsyningsgrad er for lav. Norge skal opp på en sjølforsynthet på mat som er
517 langt større en i dag. For å kunne klare dette må det også være et marked som ønsker å
518 ta imot den økte produksjonen.

519 Offentlige innkjøp av matvarer bør i hovedsak støtte opp om norsk landbruk. Uten et
520 stabilt og forutsigbart marked, vil det bli nærmest umulig å øke sjølforsyningsgraden i
521 Norge. Produsentene må ha økt forutsigbarhet for å kunne trappe opp og satse videre i
522 norsk matproduksjon.

523 Innlandet fylke med sine kommuner, må sørge at offentlige innkjøp av mat, i størst mulig
524 grad, består av norskprodusert mat, og at bestillingene skjer lokalt i fylket eller i nær
525 tilknytning til fylket.

Ringsaker SP

Senterpartiet
Hedmark